

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 3711 Școl. 1897.

Notă.

Venerabilul Sinod archidieceșan prin concludul său Nrul 125 din sesiunea anului curent a admis pentru folosință în școlile noastre populare opul „*Abecedariu magiar pentru școlile elementare populare de Mateiu Voileanu și Petru Bod, partea I.*”

Sibiu, din ședința consistoriului archidieceșan ca senat școlariu ținută la 19 Iunie 1897.

Consistoriul archidieceșan.

Reuniuni culturale.

Sub acest frumos nume se ascund diferite reuniuni de maghiarizare din patria noastră.

Și sunt multe asemenea reuniuni, și mai ales pe acelea locuri s'au înființat, unde elementul magiar e în minoritate.

Reuniunile aceste au de scop maghiarizarea naționalităților din patria noastră.

Din această năsuință a lor ele încă și acum mai fac secret și în teorie și în practică.

Cea mai principală este reuniunea de maghiarizare din Cluș, cu numele tipic Emke.

Când s'a făcut această reuniune era în mare pericol aici în Ardeal elementul unguresc, era în pericol de a se romanisa.

A trebuit deci o reuniune, care se întrunescă în o sistematică lucrare toate forțele maghiarismului.

Și în proporția pericolului s'a desvoltat și activitatea acestei reuniuni.

S'a pornit agitațiune în întreaga țera. Guvern, societate, presă, bărbați de stat, parlament, poeți, artiști, toți s'au pus în serviciul acestei reuniuni.

Partea leului o au avut în această reuniune mecenații. Omenii cu dare de mână și-au deschis pungile, și în timp scurt s'a adunat un capital mare, care a făcut posibilă o activitate extra-ordinară.

S'au zidit școle, s'au zidit biserici, toate cu scopul de a se salva elementul maghiar, de a se mântui de perire.

Și cine este inamicul atât de temut, cine atacă cu atâta înverșunare și cu așa tărie, încât a trebuit să sară în apărare țera întreagă cu un aparat atât de mare?

Cine e inamicul?

Românii sunt acest element periculos, care atrage, amalgamizează și în scurt timp prelucră elementele unguresci, încât nu le mai cunosc.

Și cu ce fac Românii asemenea minuni?

Ce farmec zace în acest element, încât nobilii fii ai lui Árpád se-și lepede némul, și se se romanizeze?

Românii cei băjocoriți, Românii cei asupriți, Românii cei săraci, cari nu pot numi al lor nici aerul, nici apa, fiind aceste proprietatea rassei maghiare, — Românii, cari n'au Dumnezeu special național, care se le dea favoruri, — cum pot ei desvolta atâta farmec pe câmpiile frumosei noastre patrii?

În adevăr mari complimente ne fac nouă reuniunile de maghiarizare din patrie, căci dacă nu fățarnicia ar vorbi astfel când voese se ascundă adevărate scopuri, atunci noi Românii ar trebui să șicem, că nu ne cunoștem noi pe noi.

De unde venim noi acum ca din senin să vorbim de reuniunile de maghiarizare, vor șice cetitorii nostri.

Etă, spunem cum am venit noi la aceste reuniuni.

Pressa din capitala țerei noastre a pus din nou pe tapet cesitiunea cu unificarea reuniunilor de maghiarizare, și generalizarea lor în țera întreagă.

Din incidentul acesta se fac elogiuri deosebite reuniunii de maghiarizare din Cluș, despre care din nou ni se spune, că s'a făcut în special spre a feri elementul magiar de romanizare, și spre a-l remaghiarisa.

Nu ne pôte supăra testimoniul, ce ni se dă și cu ocaziunea acăsta.

Dacă acum după ani 25 de folosirea tuturor resurselor statului întru a întârii amora magiară, dacă noi și în stadiul amorțelii actuale mai însuflăm îngrijiri, încât pentru apărare contra noastră trebe din nou alarmată țera întreagă, noi — șicem — numai bucura ne putem.

O dorință am avé, și acăsta o exprimăm în forma unei întrebări.

Reuniunile de maghiarizare, pressa, societatea, guvernul, parlamentul, cari toate și toți stau în serviciul unicului scop sânt: „maghiarizarea”, se ne spun: care e farmecul ce atrage la noi rassa magiară.

Nu se rușinează în fața Europei bărbați din fruntea reuniunilor de maghiarizare, când vin cu asemenea enunțaiuni spre a acoperi adevăratele scopuri ale lor?

Nu li e vătămă demnitatea națională când maschază în asemenea mod atentatele îndreptate contra existenței naționalităților din patria noastră.

Au dorașor popul sântesce mijlocele atunci, când, voină a oțeli caracterul némului țeu, l' prezentezi în totală lipsă de caracter.

Este un joc frivol acesta, care nu e demn de omeni serioși, și nu mai ales atunci, când noi am pătursc de mult planul lor, și cu totă mascarea, scim cum trebe să ne apărăm.

Congresul Sârbilor.

Congresul național bisericesc al Sârbilor a fost deschis Duminecă în Carloveț, prin comisarul guvernial baronul Fedor Nicolici, care dimpreună cu secretarul său Ioanovici s'a prezentat în sala congresului în „diszmagyar”. Faptul acesta a făcut nu prea plăcută impresie asupra deputaților.

(În legătură cu acăsta notăm, că foile sârbești desmint scirea adusă de foile maghiare, că adevă Nicolici ar fi fost primit în chip entusiast).

Vorbirea de deschidere a rostit-o Nicolici la început unguresc, mai la urmă a papei și despre biserica „unică mântuitoare”, — produce fanatismul acesta, ci faptul, că în sinul masei papistașe se lucră, se lucră cu zel febril și cu sistem. Și muncind, le cresce interesul și dorul de a-și vedé împlinite scopurile.

A răspuns apoi patriarhul, mulțămind Mai. Sale în numele sârbilor.

Comisarul după acăsta a provocat pe deputați să se constituie sub presiul patri-

arhului, se-și presinte credenționalele; după săvârșirea verificărilor se se alégă un vicepresident mirean și notarii. Lista deputaților verificați și a funcționarilor congresului a cerut să se comunice la timpul seu, totodată se se prezente la el o comisie, căreia i-va comunica misiunea ce o are dela locul prea înalt. — Cu acestea a părăsit sala.

Presidiul îl ocupă patriarhul.

Se ridică îndată deputatul Ioan Zsifkovic și face următoarea declarație: „Ca cel mai vechiu membru al congresului declar în numele meu și al altor 65 soți de principii, cum că regret, că Exc. Sa dl comisar reg. a adresat primele cuvinte în acest congres într-o limbă, care după statutele congresului și după regulamentul nu este limba oficială a congresului bis. și că astfel majoritatea membrilor congresului n'a putut pricepe aceste prime cuvinte ale comisarului regesc”.

S'a constituit apoi biroul interimal și comisia verificătoare.

După prânz patriarhul a chemat la un banchet pe câte 5 membrii din fie-care partid. Singur radicalii au absentat. A toasat patriarhul pentru monarch, apoi pentru Bánffy, guvern și ban, în fine tot el pentru comisarul.

Până pe Joi va dura verificarea, când se va severși constituirea congresului în chip definitiv.

O forță a papistașismului.

(*) Sunt multe și puternice forțele bisericei papistașe, încât nu prea scii căreia se-i dai mai multă atențiune. Dintre cele multe vom școte aci una la ivelă, și o vom privi mai de aproape. Este acăsta o forță, ce lucră și produce mai mult în taină, — lucru altcum potrivit cu caracterul acestei biserice, — este un factor, despre existența căruia noi celelalte confesiuni forte puțin șcim, ale căruia rezultate nu le băgăm în seamă, căci se desfășură în mod treptat și clandestin. Acăsta forță o formeză: reuniunile catolice.

Sgomot prin presă nu fac. Sfera de activitate a acestei reuniuni publicul mare nu l' are înaintea ochilor, încât se-și pôte da verdictul asupra lor. Mijlocele cu cari lucră rămân astfel incontrolabile. Feriți de toial lumii, aproape ca și francemazonii, se adună la un loc credincioșii papistași, și-și țes planurile lor de lățire a spiritului papistașesc și de întărire a bisericei lor.

An de an apar numai nește seci date statistice, cari dovedesc existența acestui tainic isvor cu ramificațiile sale subterane. Sunt seci, ce-i drept, datele aceste, dar ele vorbesc destul de lămurit. Vedem clar din ele, că în sinul bisericei papistașe se muncesce în continuu într-un mod intensiv, și se muncesce cu succes.

Având aceste în vedere, nu ne mai putem mira de fanatismul de care acești credincioși sunt orbiți în cele confesionale și în care laicii rivalizează cu preoții. Nu ne mai mirăm, convins fiind, că nu frasele ce și de și se bucină despre puterea semi-deiască a papei și despre biserica „unică mântuitoare”, — produce fanatismul acesta, ci faptul, că în sinul masei papistașe se lucră, se lucră cu zel febril și cu sistem. Și muncind, le cresce interesul și dorul de a-și vedé împlinite scopurile.

Au apărut și în anul acesta date statistice despre reuniunile catolice.

Reiese din acest anuar, că numărul acestor reuniuni se apropie de cinci sute în Ungaria. Anul trecut se scia numai de existența alor 325 de reuniuni cu caracter specific papistaș. Înmulțirea lor este prin urmare colosală.

După natura lor externă, reuniunile catolice din Ungaria se împart în:

1. Reuniuni științifice, literare și culturale.
2. Reuniuni de lectură.
3. Reuniuni sociale (de industriași).
4. Reuniuni de caritate (pentru înfrumșetarea bisericilor; pentru ajutoarea bolnavilor, reuniuni de femei).
5. Reuniuni pentru promovarea intereselor materiale ale bisericei catolice (reuniuni de înmormântare; însoțiri pe acții; însoțiri de consum și altele).

Mai puține sunt cele de sub numărul prim, cele științifice, numai 10 cu totul, și mai mult cele din urmă.

În definitiv „interesele materiale” predomină la toate. Reuniunile se năsucesc a-și îngrămădi averi pentru a pute lucră cu ele. Și succesele lor sunt mari. Reuniunea culturală „Szt István” are bunăoară o avere de aproape 1/2 milion fl., plus un palat propriu. Reuniunea „Szt Imre”, tot din Buda-pesta, în a cărei comitet s'a rătăcit și un Român, are venit anual de 1200 fl., cea dintâiu are 4520 de membrii, ér a dona numai 150. „Budapesti katolikuskör” are 1000 (o mie!) de membrii și un venit anual de 6495 fl. Merită amintire încă reuniunea mese-rișilor catolici din Budapesta cu 1074 membrii, casă proprie și un venit anual de 6500 fl., pe urmă reuniunea cat. de înmormântare din Esztergom cu 2200 membrii, 4473 fl. venit anual și o casă proprie.

Cifrele acesta enorme ne dispensează de ori-ce comentariu.

Cu privire la organizație este de observat, că în fruntea tuturor reuniunilor acestora stau ca patroni, preșidenți sau directori cei mai devotați bărbați ai bisericei papistașe, episcopii și canonicii. Primatul Vaszary este patronul mai multor reuniuni. Impregiurarea acăsta dovedesce, că raportul dintre laici și preoți este foarte intim, cu mult mai intim ca în biserica noastră.

În ce privește scopurile înscrise în statutele acestor reuniuni, nu e nevoie să perdem multe cuvinte, ele toate au o menire: mărirea bisericei papistașe.

Mijlocele încă le ghicim ușor: agitațiuni prin vorbiri, cetirea de lucrări din istoria bisericei catolice și din diferite alte obiecte potrivite cu scopurile urmărite, aglomerarea de averi materiale.

Cam aceste ar fi de șis în general despre reuniunile papistașe, ca o forță cardinală de existență la noi a bisericei apusene.

Precum vedem, însemnătatea lor culminează în faptul, că — au caracter confesional. —

Programe școlare.

III.

„Programa (I). școlii civile gr.-cat. de fete împreună cu internat, a dieceei gr.-cat. de Oradea-mare, din Beiuș“, redactată de directorul școlii Vasiliu Ștefanică.

Programa se împarte în două părți: în Raportul despre școală, și în Raportul despre internat, — și începe cu tractatul: „Despre feriile școlare“, de profesora Marta Fabian.

Urmază istoricul înființării și descrierea festivității deschiderii și inaugurării institutului.

Școala din chestiune e fondată de episcopul dieceei gr.-c. de Oradea-mare Mihail Pavel. Exelența Sa este și patronul ei.

Institutul „stă din „Internatul de fete“ și „Școala civilă gr.-cat. de fete“. Internatul este menit pentru fetițele orfane misere de preot din diecesă, cari se întrețin gratuit cu toate cele de lipsă. Ér cu prețul moderat de 15 fl. (din cari și vestimente) se primesc fetițele ori-cărui fidel gr.-cat. din diecesă, în cas de loc vacant și din altă diecesă“.

Inaugurarea institutului s'a săvârșit în 29 Septembrie 1896., în consecință, în anul școl. 1896/7 învățământul n'a ajuns să funcționeze decât în două clase.

În clasa I. s'au propus obiectele: Religie și morala, Limbile: română, maghiară și germană, Geografia, Aritmetica și Geometria, Istoria nat., Lucrul de mână, Desemn, Caligrafie, Musica vocală și Gimnastica.

În clasa II. s'a mai adaus studiul: Istoria.

Nu este făcut evident în programă, ce material s'a propus din Religie, elevelor gr.-orientale.

Corpul didactic a fost compus din un director, 2 profesore ordinare, o profesora suplentă și trei profesori.

Catichet pentru elevele gr.-or. a fost protopopul gr.-or Vasiliu Papp.

Clasa I. a fost cercetată de 18 eleve, între cari gr.-or. rom. au fost 4, celelalte gr.-cat. rom.

Clasa II. cercetată de 14 eleve, între cari deasemenea 4 au fost gr.-or. rom., celelalte gr.-cat. rom.

Cu succes eminent în total au eșit 11, cu s. foarte bun 10, cu s. bun 6, cu îndestulitor 3 cu câte 1 neîndestulitor (din l. germană) 2 eleve.

Beneficiate au fost 14 eleve.

În capitolul 8. al programei aflăm „Legile și regulile disciplinare ale școlii civile“.

În capitolul 9. este descris istoricul școlii în anul școl. 1896/7, în care se constată, că „elevele gr.-or. au fost instruite în ale religiunii prin protopopul și parochul gr.-or. din loc. Au frecventat biserica în Dumineci și sârbători. S'au mărturisit și cuminecat în postul Pastilor. Au format cor vocal bisericesc.“

Partea a doua a Programei cuprinde informațiuni despre „Internatul Pavelian din Beiuș al fetelor orfane de preoți din diecesă

gr.-cat. rom. de Oradea“, care internat deasemenea a fost fondat de Ex. Sa episcopul Pavel, și inaugurat deodată cu școala civilă.

În partea acesta aflăm indigații despre inaugurarea și scopul internatului, situația și aranjamentul internatului, superioritatea lui, personalul educător, inspecția și disciplina, educația, instrucția, starea sanitară, festivități, excursii, vizitațiuni, ordinea de zi în internat și informațiuni.

Internatul a stat sub îngrijirea unei directoare, unei prefecte, unei guvernante și a unei bone.

În internat au fost adăpostite 22 fete greco-catolice.

Elevele internatului sunt de 3 categorii: stipendiste, cari nu solvesc nimica; stipendiste de jumătate, cari solvesc jumătate taxa internatului, adică 75 fl., și solvente, cari plătesc o taxă anuală de 150 fl., toate aceste apoi primesc întreaga provizie.

În internat se primesc și eleve, cari frecventază școala elementară populară.

Stipendiste, precum și interniste pot fi numai fete de confesiunea greco catolică română.

Programul în genere servește spre o exactă orientare.

Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

Tractul Sighișorei la 1 Aprilie 1897. *)

Onorabilă Redacțiune!

Pe ziua de 6/18 Martie a. c., convocatoriul oficiului protopresbiterial tractal ne vesti cu 14 zile înainte ținerea sinodului protopresbiterial tractal în școala română din cetatea Sighișorei, — de întrunirea cărei corporațiuni în mod satisfăcătoriu eram în dubiu, în urma regretabilelor neglijențe a membrilor trienului expirat, cari ieri colea a ținut amănări în ținerea ședințelor — onore excepțiunilor, — dar astădată, spre lauda noilor membrii fie dis, abia au lipsit doi, așa, că sinodul a fost întrunit aproape în plenul său.

Acastă ședință ordinară a sinodului nostru protopresbiterial, a fost una dintre cele mai remarcabile, pentru că ne-a făcut lumină asupra stărei tractului protopresbiterial cu rezultate îmbucurătoare, și totodată dădătoare de impuls pentru conlucrarea armonică întru prosperarea tractului, — și nu numai că ședința a decurs în desbaterea obiectelor sub tactica conducere a vrednicului nostru șef tractual, părintele protopresbiter Dimitriu Moldovan, în cea mai perfectă ordine și frățescă înțelegere a membrilor sinodului, — ci raportul comitetului protopresbiterial pe anul solar 1896 și școlar 1895/6 în fidelă propunere a stărei tractului ne-a arătat, că acest tract în toate ramurile aparținătoare desvoltării sale este pe calea unei frumoase înfloriri. — S'au adaptat și edificat biserici, școle, case parochiale, s'au regulat salariile învățătoresci cu

*) Întârziat în lipsă de spațiu.

Red.

excepțiunea unor comune mai sêrace, și pro-văduț școlile cu învățători calificați, cu aparate de învățământ, așa, că nu mult ar mai fi de dorit pentru ca focularele noastre tractuale de cultură să potă corăspunde peste tot recerințelor timpului.

Fondul tractului întemeiat prin stăruințele vrednicului de amintire defunctul protopresbiter Zacharia Boiu, constatătoriu la înțetarea sa din viață diu câte-va sutisore floreni, astăzi ne dă după timp relativ scurt suma de 2243 fl.

În laudabila stare se află un nou fond tractual întocmit abia de 3 ani de Preavenatul domn asesor consistorial Zacharia Boiu, în amintirea fericitilor săi părinți, prin depunerea unui capital de 100 fl. cu mențiunea de a se pune basă edificării cu timp a unei școle centrale tractuale, — care fond, după stăruința și zelul neobosit a preadementului fondator, prin colecte efectuate de Preavenata persoană, s'a urcat peste tot la 700 fl., în timp atât de scurt. — Pentru mărșă faptă și sublima inițiativă pentru care îl va fericii și posteritatea, primescă deci Preavenatul domn asesor consistorial Zacharia Boiu, ca întemeietoriu și spriginitoriu puternic al acestui fond cu mențiune atât de alasă pentru generațiunea noastră viitoare, pe lângă cele protocolari — și pe calea publicității în numele corporațiunei noastre sinodale și a întreg tractului, preameritatele ferbinte noastre mulțămiri, și adănea recunoștință.

Atâta în estras despre starea tractului în general. Ce ne îndemnă însă a eși tu aceste comunicate în public, este raportul presidial al părintelui protopresbiter tractual Dimitrie Moldovan, privitoriu la îmbunătățirile făcute în protopresbiterat sub conducerea D-sale, dela intrarea în activitatea protopresbiterială, adică dela 1882 ca administrator protopresbiterial, éra dela anul 1886 ca protopresbiter ales, și la 1892 denumit în mod definitiv.

Din însăreînarea protocolară a sinodului nostru tractual deci, — pentru ca P. T. public cetitor să fie mai bine orientat în direcțiunea atinsei prosperări a acestui tract, ne permitem a specifica îmbunătățirile făcute în următoarele:

1. În Archita se va termina în anul viitoriu edificiul bisericii din pētră și cărămidă, unde s'a câștigat și o pădure dela comuna politică de acolo.

2. În Beșa s'a reparat biserica și școala, s'a făcut un schimb dintre cele mai acomodate cu casa parochială, la cea schimbată s'a mai zidit o chilie și s'a mai făcut adaptări la edificatele economice, s'au cumpărat 16 parcele pământ ca porțiune canonică și s'a provăduț școala cu aparatele de învățământ.

3. În Bodogaia s'a zidit biserică nouă și casă parochială.

4. În Bundorf s'a zidit biserică nouă pomposă, din piatră și cărămidă, și s'a provăduț școala cu aparate de învățământ.

5. În Criș s'a zidit școală nouă din piatră și cărămidă cu două sale de învățământ și locuință pentru învățătoriu, și s'a reparat biserica.

6. În Feleag s'a zidit școală nouă din piatră și cărămidă și s'a provăduț cu aparatele de învățământ.

7. În Ferihaz s'a reparat biserica.

8. În Galomfalău mare s'a renovat biserica și s'a adaptat casa parochială.

9. În Hasfalău s'a zidit școală nouă din piatră și cărămidă cu 2 sale de învățământ și locuință pentru învățătoriu s'a și provăduț cu aparatele de învăț., s'a adunat piatră și ars cărămidă pentru nou zidindă biserică și s'a acurât pământ pentru asigurarea salariului învățătoresc și prețul de cumpărare se achităză prin anuități a căror solviri în doi ani sunt terminate.

10. În Hendorf s'a reparat biserica, s'a zidit o școală nouă din piatră și cărămidă și ajustat cu aparatele de învățământ, s'a cumpărat casă parochială de piatră și edificate economice.

11. În Hetur s'a reparat biserica.

12. În Jacul român s'a făcut un schimb favorabil cu casa parochială.

13. În Laslea mare s'a reparat biserică și făcut un schimb favorabil cu școala ajustându-se cu aparatele de învățământ.

14. În Malincrav s'a reparat biserica.

15. În Mucundorf s'a înființat un fond pentru nou zidindă biserică, care aji constă din 976 fl. și provăduț școala cu aparatele de învățământ.

16. În Nadeșul sășesc s'a zidit turnul bisericii din piatră și cărămidă.

17. În Noul sășesc s'a cumpărat cu 420 fl. pământ pentru porțiunea canonică și un loc de biserică acomodat în internul comunei în strada principală cu 400 fl.

18. În Retisdorf s'a reparat biserica, s'a zidit școală nouă de piatră și cărămidă cu două sale de învățământ, două chilii și o bucatărie, și s'a provăduț cu aparatele de învățământ în regulă, s'a zidit din piatră și cărămidă casă parochială cu trei încăperi, o bucatărie și o cămară.

19. În Bódēs s'a zidit școală nouă din piatră și cărămidă și s'au cumpărat 6 parcele de pământ ca porțiune canonică.

20. În Saeș s'a reparat biserica, s'a adaptat școala și s'a provăduț cu aparatele de învățământ în regulă, s'a cumpărat casă parochială în strada principală în apropierea bisericii.

21. În Șarpatoe s'a cumpărat o moșie, care prin anuități este aproape plătită cu mențiunea a ameliora subsistența preotului.

22. În Saschiz s'a zidit casă parochială din piatră și cărămidă cu trei încăperi și o bucatărie și pivniță.

23. În Telina s'a cumpărat un loc potrivit pe care s'a zidit biserica cea nouă din piatră și cărămidă, s'a cumpărat loc potrivit în apropierea bisericii pe care să se zidescă casă parochială.

24. În Sas-Daia s'a reparat biserica, s'a cumpărat casă parochială cu edificate economice în regulă, s'a cumpărat un edificiu de școală corespunzătoriu în loc de tot potrivit.

25. În Sighișora s'a cumpărat un edificiu în cetate pentru școală și s'a reparat biserica în vâra trecută.

FOIȚA.

Diarul unui copil drăcos.

Tradusă de Giulio.

(Urmare).

12. El devine bandit.

„Firesce!“, dîse unul c'o linisce nemai-pomenită, „în cătrău merge flăcăul așa grăbit?“

Era un vagabond. El ședea sub un arbore lângă șosea și mănca o pastetă întrégă. Eu pôte că fugisem vre-o 2 ore. Veverița era cu mine în buzunar, dar cănele nu era cu mine, fiindcă'mi desertase, aușind fluertura lui Pat Finegan, ca și cum n'aș fi plătit un dolar pentru el, micul hoț — așa un căne necinstit.

„Și eu tot — firesce! — dîc“.

„Așterne-te jos „te odihnesce și mănca o bucată din pașteta mea“ dîse el.

„Mulțămesc frumos“, dîsei eu „fôrte bu curos“, căci eram grozav de flămând, credem, că picidrele nu mă vor mai putea duce nici un pas.

„Încătrău ți-e calea?“ întrebă el după ce gătai cu măncarea.

Eu șciam, că vagabondii încă nu's de tot buni; și așa'mi gândeam în mine, că nu va strica nimica de'i voi spune golul adevăr.

„Eu am desertat de acasă, fiindcă sunt un băiat așa de rău, încât le este rușine de mine“.

„Mei“, dîse el, „tu esti un băiat rău! așa, așa!“ și rîdea. „Dar ce făcuși, băiete? Ai omorît dór pe cineva, s'eu ai spart vre-o dughéauă?“

„Aș, nici poveste, așa ceva nu, domnule vagabond“, răspunsei eu, „dar eu totdeuna am pech, ca și cum aș fi cel mai rău băiat din lume. D'aș avea o maimuță și o fleșnetă, m'aș putea eu singur susține și părinții mei n'ar trebui să își mai spargă capul cu mine“.

„Eu le-am pe amândouă“ dîse el iute. „Sunt în fundul codrului cu câțiva ômeni d'ai mei. Amândouă se le ai, de vii cu mine și vrei să rămâi la noi. Noi ducem o viață splendidă, rupem mere și nuci de pe pomi și ne ferbem mănăcirile într-o căldare pe un foc colosal“.

„Așa dar“ dîsei eu, „da, vréu să 'ncerc cum îmi va conveni.“

În pădure erau alți 5 ștregari, cu o

întășoare grozavă. Îmi părea rău, că mă aflam între ei, dar ei rîdeau, mă băteau pe cap și dîceau, „ei, ce mai drag de băiat ești tu!“ Dar foc nu era ca'n palmă, nici pui de căldare și nici chiar maimuță; dar avéu o flășnetă și'mi dădură pâne cu caș și cât ce se întunecă, ne culcarăm.

„Mi era așa de frig, de plîngeam, căci aici nu era nici o Bettî, care să mă copere, dar eu nu-i lăsaî să observe, c'am plîns. Cîrînd însă adurmii, dar ei mă treziră dîcînd:

„Hai cu noi, acum să facem marș, dacă ești un bun băiat, și de vei face astă nópțe ce ți vom cere noi, ți-ai croit norocul. Dacă însă nu vei împlini strict ce-ți vom spune, nu vei mai ajunge să veđi mâne răsăritul sôrelui!“

Nu este limbă pe lume, care să potă exprima, ce simțisem la aușul grósnicelor cuvinte. Noi merserăm, până ce mă ostenii de nu mai pôteam sta pe picidre. 2 din ei rămăseră îndărăt și noi sosirăm într'un loc, unde pe ambele laturi erau case. Era grozav de întunerec și începui a merge, și noi înțtrărăm într-o curte.

Ômenii îmi șoptiră, că de voi vorbi, s'eu voi face sgomot, mă vor sugrama.

Voiau să mă înpingă printr'o ferăstră mică și eu trebuia să mă duc încet până la ușa antreului s'eu ușa bucatăriei — se o descui și se-i las înlăuntru. Era sumedenie de bani în casa aceea, pe cari voiau să pună mâna. Ei desfăcură închișetorea unei mici ferestre, mă ridicară pe umeri și mă îndesară înlăuntru — așa o tescuală grețosă“.

„Aici ai câte-va lemnușe“, șoptiră ei. „Aprinde-le și caută drumul la ușa. De vei face larmă te vor prinde ca pe un bandit și te vor spensura ca pe un hoț“.

„Sudori reci îmi curgeau pe frunte — măduarele îmi tremurau ca varga. Ce ar dîce scumpa mea mămucă, dacă ar șei, că micul ei fiu este hoț! Eu desertasem, ca să mă fac băiat bun, și acum eram de 1000 de ori mai rău ca mai nainte. Asta-i pechiul meu“.

„Grăbește-te măi!“ mormăi o voce dură prin ferestri. Eu aprinsei un lemnus. Se stîns. Aprinse-i altul și mă uitai împrejur.

* * *

Hm! Jorji Hacker băiatul cel rău, astăzi era leul orașului. Chiar și popa mi-a strîns mâna, pentru-că ômenii își ies din piele de bucurie, că acum hoții cei temuți — sunt prinși și aruncați în temniță. Ei au

26. În Trapold s'a reparat biserica, s'a adaptat edificiul școlii și provădut cu aparatele de învățământ și în fine s'a făcut un schimb rentabil cu casa parochială.

27. În Vidacutul roman s'a zidit în vara trecută biserica nouă din piatră și cărămidă, și s'a provădut în regulă școla cu aparatele de învățământ.

29. În Filia Felța, care înainte cu marea Cris au aparținut protopresbiteratului disolvat al Paloșului, încă pe atunci s'a cumpărat o moșie cu intravilan, casă și edificat, pentru a servi în substanță pentru preot la timpul său, în preț de 5000 fl., compute aci toate speșele de întabularea hipotecară a tuturor realităților credincioșilor noștri din numita filie, în favorul fondului seminarial de unde a contras împrumutul menționat.

(Va urma.)

Noutăți.

Cea mai nouă seire din Constantinopol. „Frankfurter Zeitung” primese din Constantinopol cu datul de 13 Iuliu următoarea telegramă:

„În cercurile bine informate se asigură, că ieri s'ar fi încheiat un compromis între Turcia și România, cu care ocaziune a fost de față și o putere mare. În înțelesul acestui compromis, Turcia are să primască ajutor militar în cazul când Bulgaria ar avea intenții de războiu. Favorurile ce le va primi România, după-cum se face cunoscut din cea mai competentă parte, vor fi acordate din partea Turciei în timpul cel mai apropiat. După iscălirea compromisului, Sultana a primit în audiență pe ambasadorul român, acordându-i cordonul cel mare al Ordinului Osmaniei.”

Ôșpeții Maieștii Sale. Cu privilegiul manevrelor, ce la toamnă vor avea loc în jurul orașului Tata, Monarchul nostru va avea de ôșpeți pe împăratul Wilhelm II al Germaniei, regele Albert al Saxoniei, regele Carol al României și pe regele Alexandru al Serbiei.

Archiducele Iosif, șeful honveșimei a sosit luni după prânz, dimpreună cu suita sa la Bistrița, să facă revistă asupra trupelor de acolo. Archiducului i-s'a făcut la gară o primire cuvenită

Principele Ferdinand, Duminecă după prânz a părăsit Roma, și s'a reîntors acasă. Regele Umberto a însoțit pe principele la gară, unde deja erau întrunite autoritățile pentru a face salutul de adio. Regele și principele s'au despărțit în modul cel mai cordial.

Regele Șvediei — doctor. Din incidentul iubileului său, regele șvedian a fost ales doctor de onoare din partea tuturor facultăților universității din Viena. Diploma o

va primi regele la Stockholm, dela o deputație a universității din Viena.

Alegere. Consistoriul archidieceșan a aprobat alegerea de învățătoriu a lui Georgiu Reitescu la școla noastră din Bărești, protopresbiteratul Hațegului.

Bulgaria — regat. Față cu seirea răspândită de unele foi, că adevărată călătoria principelui Ferdinand ar avea de scop proclamarea Bulgariei de regat, ministrul presedint bulgar Stoilov a declarat unui redactor italian, că principele de present nici nu se ocupă cu ideea de-a ajunge rege, dar a adăus ministrul, că chestia aceasta va urma cu dezvoltarea lucrurilor în viitor, de sine.

Un fisolgăbiru dusman al religiei. Dilele trecute la examenul școlii elementare de stat din Alibunar a asistat și fisolgăbiru Kajtár Ienő, în calitatea sa de președinte al curatoratului școlii. Învățătoriu a început examenul în mod creștinesc, cu semnul crucei și cu rugăciune. Faptul acesta l-a indignat teribil pe domnul fisolgăbiru. Ca mușcat de șerpe, la vederea semnului crucii, domnul Kajtár s'a sculat de pe scaun și a părăsit sala școlară. Luitorii din Alibunar cu drept cuvânt cer dela minister înlăturarea lui din oficiu.

Statuă lui Petofi. Ungurii din comitatul Tárnavei-mari au ridicat în Sighișoara poeziei ungurești Petofi, cădută în 1848 lângă pomenitul oraș, o statuă, care se va desvîli la sfârșitul lunei curente. Se șvonesce, că sașii din Sighișoara pe ziua desvîlirii au plănuț un maial în pădurea din apropiere, ca astfel să se pōtă abține dela sērbare. Ugron Gábor a convocat toată inteligența comitatului Odorheiu la o conferență. Conferența a ales pe Ugron president al unui comitet de propagandă pentru participare la sērbarea desvîlirii monumentului pomenit. Comitetul va avea să lucre în acest scop mai ales între sași.

Bustul lui Gr. Alexandrescu. „Voinea Națională” scrie: Aflăm, că în prezența domnilor secretari generali ai ministerului instrucțiunii și al domeniilor, precum și a mai multor iubitori de lucrări de artă s'a turnat, în bronz, la școla de arte și meserii, bustul fabulistului Gr. Alexandrescu, lucrat de tinerul artist D. Pavelescu, și care urmează a se ridica pe una din pietele Tērgo-viștei, din inițiativa d-nei Smara. Bustul, de un metru înălțime și lucrat cu forțe multă artă, va fi așezat pe un pedestal înalt de 2 m., și se va inaugura la toamnă.

Atât d-na Smara, care într'un timp relativ scurt a putut, pe lângă celelalte ocupațiuni ale d-sale ca scriitoare și profesoră, să realizeze laudabilă inițiativă, cât și artistul au fost viu felicități de numiți domni secretari, cât și de publicul asistent.

„Dragoste sēlbatică.” Astfel își intitulă „Unirea” un răspuns al seu la un articol din „Magyar Állam” în cari s'au scris aceste bādărâni la adresa greco-catolicilor. „Tribuna” reproduce și ea o parte din acest

răspuns, făcându-se a uita, că între cei ce tractă afacerile românilor greco-catolici în colonele numitului diar unguresc, se află chiar corespondentul „Tribunei”, pe care mai eri alaltăeri îl omoria cu dragostea. Cu adevărat dragoste sēlbatică!

Greva e la ordinea zilei în statul nostru fericit. Abia mai sunt muncitori, cari să nu fi abdis lucrul, din pricina, că sunt nemulțămii cu plata ce o capetă. Mai în urmă minierii din comitatul Baranya se întrunesc mereu în a lunări în scopul înscenării de grevă, pentru a sili pe întreprindători să le mărescă simbria. Jandarmeria însă totdeauna le disolvă adunările.

Raportul general

al comitetului societății de lectură „Andrei Șaguna” cu finea anului școlar 1896/7.

Onorată Societate!

Este un adevăr mai presus de ori-ce îndoială, sânt și neresturnabil, că progresul unei națiuni depinde dela spornica și priincioasă dezvoltare culturală și națională a ei. Istoria, cartea adevărului, oglinda fidelă a trecutului poporului, ne arată până la evidență aserțiunea de mai sus.

Poporul, carele va fi norocos a avea o tinerime atât din punct de vedere intelectual, cât și moral bine cultivată și nelipsită de sentimente patriotice, acela va fi un popor plin de speranțe în viitoriu, și nefericit va fi acela, care va avea în frunte o tinerime ignorantă și imbecilă, egoistă și lipsită de idealuri.

A-și cresce dar un popor bine tinerimea, a i desvolta atât calitățile minții, cât și ale inimei, a forma un caracter religios-moral și național, însemnă a-și asigura un viitor strălucit, a-și acuirea puteri tinere și vênjose pentru ajungerea idealurilor, ce le are.

Cu rigore dar se impune și este un postulat nenumai pedagogic, dar așa dicend și național, cultivarea tinerimei.

Intre multele mijloce de cultivare a tinerimei numărăm și societățile de lectură. S'a dis, și cu drept cuvânt, că numărul societăților și al reuniunilor, ce le are un popor, a fost și va fi totdeauna considerat ca unul dintre cele mai drepte barometre ale stării lui culturale.

Tot cu atât drept putem afirma și despre societățile de lectură, cari numai și numai din motive de cultivare în sensul strict al cuvântului sunt întemeiate, și ca atari mai mult drept au a se numi barometrii stării de cultură a unui popor.

Fiind dară societatea de lectură un factor cultural de frunte pentru tinerime și menirea ei trebuie să fie mare, ținta ei măreță și nobilă și înalt scopul ei. Societatea de lectură are să creeze din membrii ei tot atâția ômeni virtuosi, să-i înarmeze cu armele spirituale și morale, cu lumină și știință, cari ca un far să-i conducă prin feliuritele peripeții la limanul dorit, ca astfel să-și pōtă manifesta forțele lor pentru binele comun și să lucre pentru realizarea marilor idealuri naționale.

Afară de această nobilă și măreță menire, ce ori-ce societate literară trebuie s'o aibă, societatea de lectură „Andrei Șaguna” are în vedere și ține mult ca din membrii ei să crească preoți buni, zeloși, devotați santei noastre biserici și gata a aduce jertfe pe altariul ei și ai națiunii, și învățători harnici și destoinici, cari să fie conșcii de s-ta lor chemare. Ea nu uită nici pe un moment legătura strînsă, raportul intim ce există între aceste 2 chemări și drept aceea, ea și nisuesce a desvolta în sîmul membrilor ei, clerici și pedagogi, spiritul de coherință, de solidaritate, care e sigură garanță pentru o muncă harnică în viitor.

Acesta e scopul societății de lectură „Andrei Șaguna”, pentru realizarea acestui scop a lucrat ea precum în trecut așa și în anul acesta al 29-lea al existenței sale.

Și acum despre activitatea societății din acest an venim a prezenta următorul raport general:

1. Activitatea societății.

A. În general.

Societatea și-a ținut la 22 Septembrie st. v. ședința de constituire, sub conducerea dlui director seminarial Dr. Remus Roșca, și s'a constituit în modul următor:

Președinte: Dr. Petru Șpan, profesor seminarial; vice-președinte: Ioan Dobre, cl. anul III; redactor la fōia „Musa”: George Costin, cl. a. III; controlor: Nicolau Gorun, cl. a. III; archivar și notar al coresp.: Paul Coteș, cl. a. III; notar pentru ședințele societății: Terentie Popovici, cl. a. II; bibliotecar: Sabin Cerbu, cl. a. II; vice-bibliotecar: Vasiliu Cărpinișan, ped. a. I; cassar: George Perian, cl. a. I.

Membrii în comitet, respective în comisia literară:

Georgiu Hamsea, cl. a. III., Georgiu Gheție, cl. a. III., Ieronim Hērtiōgă, cl. a. II.; Corneliu Condor, cl. a. II., Ilie Hociotă, cl. a. I., Romul Frateș, cl. a. I., carele dedicându-se mai târziu altei cariere, a fost înlocuit cu Ioan Mateiu, cl. a. I., Constantin Criștiu, ped. a. III., Ioan Iacob, ped. a. II.

Societatea astfel constituită în decursul anului școlar curent a ținut 18 ședințe, dintre cari 1 de constituire, 9 ordinare, și 8 extraordinare. Dintre aceste ședințe 13 s'au ținut sub conducerea președintelui ordinar Dr. Petru Șpan, 4 sub conducerea vice-președintelui Ioan Dobre. Afară de aceste ședințe, cari după necesitate au fost ocupate parte cu afaceri literare și științifice, parte cu afaceri administrative, s'a mai ținut în presera zilei Sântului Andrei, o ședință testivă în memoria marelui metropolit „Andrei”, cu care ocaziune a rezultat un venit de 99 fl. și 13 cr., cari bani s'au adăugat la fondul societății. Încât privește partea morală a acestei manifestațiuni literare demnă de societatea de lectură „Andrei Șaguna”, nu putem să nu remarcăm ca un eveniment înbucurător și faptul, că cu aceea ocaziune solemnă, societatea s'a validat în anul acesta pentru primaoră, cu executarea pe violină a unei piese clasice musicale — duet, ceea ce demonștră un pas spre progres.

spart și jefuit cel puțin 20 de case din diversele părți ale orașului. Obiectele și argintul îl află ascuns în scorbura unui arbor, unde le arăta-i, că măncașeră acești mișei, coala în miezul pădurii. Tōte vrēu să țile mărturisesc, scumpul meu diar.

Aprindēnd lemnul, mă uita-i împrejur și vēdu-i propria noastră cămară, șorțul bucătaresei într'un cui și remășițele prăjituritor pe un teier. Inima îmi bătea vehement, dibuii în sus pe trepte, era întunerec besnă, dar eu cunosceam calea.

„Vai papa”, strigai eu, „scōlă-te și pușcă-i, rogu-te! ca se nu pōtă sugruma pe Jorji!” Și să vēdi scenă! La început nu mă înțeleseră. Montagu eși repede, servitorii veniră din manșardă în jos, ei aveau dōne pistole, când se repeziră asupra inamicului.

La început nu-i putură afla, dar după aceea treziră pe Șerif și aduseră nisce cai. Se făcuse deja ziua și mă luară și pe mine, ca să le arăt drumul. Ei îi prinseră pe câte-și 5, dar nu mă voi mai întovărăși nici odată cu vagabundii, ci voi rămânea acasă și mă voi purta cuviincios.

(Va urma.)

Din obiceiurile dela Pașci ale Românilor din Grid.

(Plugariul).

Un obicei foarte interesant și însemnat dintre cele multe dela noi este „Plugariul”. Etă în liniamente generale felul cum se manifestă la noi în comuna Grid acest obicei: Cel care ese mai întâiu primăveră la arat (de regulă e fecior mai vērștnic) se numesce „Plugar”. Feciorii de joc se duc la el și-l încunoscintēză despre acēsta, ceea-ce el ia la cunoscintă.

A dōua di de Pașci dimineța „Plugariul” se ascunde prin nimesții, ca să-l caute. Feciorii încă se presintă și-l caută în tōte locurile, până ce-l găsesc în șopru, sub fēn, la cătușe sēu airea. Patru dintre cei mai voinici feciori, cari sunt aleși, îl duc pe plugar pe umere pe o grapă cu colți de lemn până la vale, însoțiți fiind de lăutar. Costumul plugariului e simplu: Preste hainele de di de lucru se îmbracă cu o zeche și asta o înceinge cu holdă verde; tot astfel își înceinge și pălăria; stă în picior pe grapă și spre a-și ține echilibrul se raqimă cu un furcoiu. După-ce conductul a ajuns la vale, pune pe plugar cu grapa pe țermur. De aici plu-

garul intră în vale și dicē un „Christos a înviaț”, apoi „Tatăl nostru” și în loc să-și facă cruce la urmă, o face acēsta lăsându-se cu tot corpul în apă, mai întâi spre rēsărit, apoi în celelalte părți ale orizontului. După acēsta începe lucrul hazliu: plugarul ese din apă spre a-și trage grapa în vale, — pentru că el numai la aceea nisuesce, ca grapa să-și-o aibă lângă sine, — și spre scopul acesta începe a-i stropi pe cei din prejur; își trage grapa, cei 4 feciori sar la el și-l trântesc în apă, dacă-l pot, 6r dacă nu, atunci se luptă crâncen până ce-l cufundă în apă. Feciorii ies afară și după ei plugarul, de pe care curge apa ciuroi, se sue 6răși pe grapă și se reîntorc acasă cu toții. Feciorii toți se duc acum la „Plugar” unde după mai multe urări se pun la masă.

Despre originea acestui obicei n'am putut afla alta, decât, că datēză din moși și strămoși. „Așa ne-am pomenit” mi-a răspuns un respectabil bētrân.

În multe comune din „Tēra-Oltului” e acest obicei, dar se înțelege, că în diferite locuri în diferite moduri, d. e. în Fântâna, în loc să-și înceingă pălăria cu holdă, se pune un colac și în vērful lui un ou roșu, 6r după plugar, pocnesce unul cu un biciu mare etc.

Eu cred, că e ori de origine romană ori de origine slavă (în acest cas o deduc dela cuvântul slav „Plug”); Că e de origine străveche nu mai încape îndoială și de bună sēmă stă în legătură cu miturile, dacă cumva nu e o directă rēmășiță a acestora, despre Zeul câmpului. Că așa e, o deduc eu din credința, ce am auzit exprimându-se: „În anul acesta nu s'au făcut bucatele, fiind-că n'a fost „Plugarul”, ori că: „în 6st an plugarul n'a urmat tōte datinile”.

Ori cum ar sta lucrul, en am firma convingere, că obiceiurile mai sus indicate sunt de origine străveche; isvorul lor trebuie căutat departe în stratul roman supra pus celui dacic, ori dacă aici nu îl aflăm, la tot cazul îl aflăm între împrumuturile noastre dela slavi.

La tot cazul, ele sunt o dovadă neresturnabilă despre puterea de conservare a poporului nostru românesc.

În tot chipul se silesc dușmanii noștri să ne schimbe portul și să ne desbare de obiceiurile străvechi ale noastre, dar tōte încercările lor se frâng de puterea noastră de conservare, de geniul ce ne ocrotesc.

Grid, în 24 Iunie 1897.

Petru Boeriu.

Conclusele societății după natura afacerilor sunt parte literare-scientifice, parte administrative, și cele mai însemnate ating numărul de 20, dintre cari 19 s'au executat, 19 unu a rămas a se executa în viitor.

Încât privește numărul membrilor din acest an e de amintit, că membrii ordinari au fost 141 și extra ordinari 1.

B. În special.

Activitatea societății apreciată după natura afacerilor ei, o putem împărți în: a) literară și b) administrativă.

a) Afaceri literare.

Societatea ca corporațiune literară a discutat 14 piese, parte literare, parte scien-

tifice, elaborate de diferiți membrii ai societății, atât în prosă cât și în poezie. Tote lucrările au fost censurate de comitet și de comisiunile alese din sinul societății.

Totodată e a se aminti, că în decursul acestui an s'au declamat la societate 16 poezii.

Tote acestea ne demonstrează un interes viu și o activitate rodnică ce s'a desfășurat în decursul anului expirat în sinul societății.

b) Afaceri administrative.

Încât privește afacerile administrative amintim, că abia în anul acesta ni s'a dat posibilitate de a aranja biblioteca, cel mai prețios tesauro al societății noastre. Aranjarea s'a făcut

după grupe — 11 la număr, — luându-se în vedere și partea estetică a acestei lucrări.

Totodată cu ocaziunea aranjării bibliotecii s'au compactat toate cărțile nelegate, 19 cele-ce nu se mai pot întrebuița s'au scos din us. Tot astfel s'au scos din us și cărțile aflătoare în mai multe exemplare spre a se dona altor societăți.

Afară de acestea s'au mai compactat toate cărțile broșurate și foile literare nouă și vechi, 19 biblioteca patristică și colecțiunea de cântări, cari până în anul acesta au stat sub administrarea arhivarului, s'au incorporat bibliotecii propriu zise. Mobilierul, conform necesităților ivite, încă s'a înmulțit în anul acesta.

Totodată amintim la locul acesta, că întregă averea societății s'a cuprins în un inventar dublu, dându-se astfel posibilitatea de a purta o corespunzătoare evidență și o controlă corectă.

(Va urma).

Mătăsa-foulard dela 60 cr. până la fl. 3.35 de metru — japoneză, chineză etc. în cele mai nouă mostre și colori, precum și mătăsa-Henneberg neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru, lucie, vârgată, moștrată, damast etc. (circa 240 calități diferite, 2000 colori și desigur etc.). Mărfurile comandate precum și mostrele le expedieză cu întorcerea poștei în casă, franco și scutite de vamă, fabricile de mătăsa din Zürich ale lui G. HENNEBERG, (furnizor de curte c. și r.). Scrisorile adresate în Elveția sunt a se prevedea cu marcă de 10 cr., cărțile postale cu 5 cr. Comandele scrise în limba română se execută punctual.

[45] 4

Nr. 334/897.

[92] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa III. Gusu, protopresbiteratul Mercurei, se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

Dotațiunea împreună cu acest post este în venite sigure 333 fl. 80 cr.

Reflecții la acest post sunt avisați a-și așterne cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Informațiuni mai de aproape se pot lua dela președintele comitetului parochial sau dela oficiul protopresbiteral.

Dela concurenți se așteaptă a se prezenta în o Duminică sau sâmbătă la biserică, pe lângă observarea dispoziției §-ului 18 din „Regulamentul pentru parochii“, spre a-și arăta destineritatea în cântări și tipic, respective pentru a celebra și cuvânta.

Mercurea, la 13 Iunie 1897. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mercurei, în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Ioan Droce,
protopresb.

Nr. 647/1897

[93] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Tórcia din protopresbiteratul Agnatei se deschide prin acesta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Tel. Rom“.

Emolumentele împreună cu acest post dau suma de 184 fl. 20 cr.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și așterne cererile lor concursuale instruite în sensul normelor în vigoare în termenul deschis subscrisului oficiu protopresbiteral.

Nocrichiu, în 25 Maiu 1897. Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolae Moldovan,
adm. protopresbit.

Nr. 627/1897

[90] 2—3

Concurs repetit.

În sensul ordinațiunei Preavenabilului Consistoriu archidiececan ddo 6 Septembrie 1894 Nr. 5479 Bis. prin acesta se scrie concurs nou pentru ocuparea parochiei de clasa a III-a Veseud, tractul protopresbiteral al Agnatei, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post aduce suma de 373 fl. 41 cr., v. a.

Informațiuni mai detaiate se pot lua dela comitetul parochial din Veseud, poșta ultimă Szt. Agota, și dela subscrisul oficiu protopresbiteral.

Concurenții au să-și așterne cererile lor concursuale instruite în sensul normelor în vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Nocrichiu, în 25 Maiu 1897.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolae Moldovan,
adm. protopresbit.

Redactor prov. Gavril Hango.

Nr. 426—897.

[80] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Bruiu cu filia Gherdeal din protopresbiteratul Agnate, se publică prin acesta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post dau suma de 402 fl. 40 cr. v. a.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și așterne cererile de concurs în termenul prefapt subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Informațiuni mai de aproape și pot lua concurenții dela oficiul protopresbiteral și dela comitetul parochial.

Nocrichiu, în 24 Maiu 1897.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Moldovan,
adm. protopresbiter.

Nr. 259—1897

[88] 2—3

CONCURS.

Pentru postul de paroch în parochia de a III-a clasă Mureș-Cuesdiu, devenind vacant, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foia „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post, computeate după calculul mediu de trei ani, sunt 371 fl.

Informațiuni mai de aproape se pot trage dela comitetul parochial și dela oficiul protopresbiteral.

Suplicile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, sunt a se adresa subscrisului, — p. u. Szász-Régen.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Reghinului.

Reghinul-săsesc, 12 Iunie, 1897.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Nr. 323/1897.

[83] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan pe lângă bătrânul paroch Ioan Făgărășan în parochia Drăguș, protopresbiteratul gr.-or. al Avrighului, prin acesta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom“.

Dotațiunea împreună cu acest post este jumătate din întregul venit de 407 fl., al parochiei de clasa a treia Drăguș.

Doritorii de a ocupa acest post să-și subțernă cererile concursuale instruite conform Stat. org. și a Regulamentului pentru parochii din 1891 la oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrighului în Avrigh (poșta Avrigh, Felek, Szebenmegye) până la termenul susindicat.

Avrigh, 19 Maiu 1897.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Avrighului.

Ioan Cădea,
protopop.

Nr. 3814. B.

[86] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch de clasa III-a în comuna Sânt-Mihail inferior cu filiala Sânt-Mihail superior, protopresbiteratul Turdei, în sensul concludului comitetului parochial din 23 Februarie a. c., se publică din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul archidiececan „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post dau un venit anual de 421 fl., afară de casa parochială și o grădină arătoare, precum și alte venituri accidentale.

Informațiuni mai detaliate despre împrejurările acestei parochii se pot lua în fața locului dela comitetul parochial.

Doritorii de a reflecta la acest post de paroch vor avea a așterne petițiunile lor concursuale, instruite conform normelor în vigoare, consistoriului archidiececan având cu observarea §-lui 18 din Regulamentul pentru parochii, a se prezenta în biserică din numita comună pentru a cânta, respective a celebra sau a cuvânta.

Sibiu, 25 Iunie 1897.

Consistoriul archidiececan.

Nr. 625—897

[89] 2—3

CONCURS.

Neînsinuându-se la prima și a doua publicare a concursului de paroch în parochia de clasa a III-a Zlagna, protopresbiteratul Agnatei, concurenți calificați, prin acesta se scrie pentru a III-a oră concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post dau suma de 440 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au așternut cererile lor concursuale, instruite conform legilor în vigoare în

termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Informațiuni mai de aproape și pot lua concurenții dela comitetul parochial și dela acest oficiu protopresbiteral.

Nocrichiu, în 25 Maiu 1897.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Moldovan,
adm. protopresbiter.

Publicare de licitațiune.

Edificarea unei școle nouă în Abrud, protopresbiteratul Abrudului, se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuenle Duminică în 13/25 Iuliu a. c., orele 10 a. m. în șola din loc.

Prețul de strigare conform preliminarului de spese e 4198 fl. 30 cr. v. a.

Doritorii de a licita vor avea a depune ca vadiu 10% din prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile de licitare se pot vedea ori când la subscrisul.

Abrud, 1 Iunie 1897.

Pentru comitetul parochial.

Petru Popovici,
adm. prot.

Szám 5516/897. f. srb.

[91] 2—3

Pályázati hirdetmény.

Kistalács községen a községi jegyző állás üresedésben jött és annak betöltése céljából ezzel pályázatot hirdetek.

Felhivatnak minősített pályázók, hogy folyamodványaikat folyó évi Julius hó 31-ig alólírotnál adják be.

Nagy-Szeben, 1897. évi Julius hó 9-én.

A járási főszolgabíró helyett:

Putkovszky,
szolgabíró.

„ARDELEANA“, institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000.

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

1. acordă împrumuturi cu interese de 8%;
2. primesce depuneri dela particulari cu 5 și cu 5½, 19 dela corațiuni culturale cu 6%;
3. cumpără și vinde realități;
4. cumpără și vinde mărfuri și produse;
5. arăndeză și exarăndeză realități!
6. cumpără și vinde efecte publice;
7. mijlocesce operațiuni, specificate sub 3, 4, 5.

La institut se mai află 500 acții proprii, puse în vindere conform Prospectului staverit de Direcțiunea institutului sub Nr. 68/1897.

Ori-ce afacere se pôte rezolva și informări se pot lua verbal în biurul institutului, 19 în scris prin corespondență.

Orăștie, în Maiu 1897.

[73] 5—12

Direcțiunea.

Editura și tipariul tipografiei archidiececane.